

CURIERUL JUDICIAR

DOCTRINĂ — JURISPRUDENȚĂ — LEGISLAȚIUNE — ECONOMIE POLITICĂ — FINANȚE

DIRECTOR: D. ALEXANDRESCO

PRIM-REDACTOR: ION N. CESĂRESCU

A B O N A M E N T U L

Pe an, în România	30 lei
6 luni	16 "
3 luni	8 "
Străinătate: 40 lei pe an, 20 pe 6 luni	

A P A R E

De două ori pe săptămână sub redacțiunea unui comitet

Abonamentele se plătesc tot-d'a-una înainte

REDACȚIA & ADMINISTRAȚIA

BUCUREȘTI

5 — Calea Rahovei — 5

Lângă Palatul justiției

S U M A R

Codicele Hammurabi (urmarea 14-a).

JURISPRUDENȚA ROMANA:

Curtea de casație, secția I: *C. F. R. cu Ilie și Iosifina Zagorsky și L-t Grigoriu* cu o Notă.Trib. Prahova, secția II: *Vasile Costea cu Smaranda I. Dumitrescu* cu o Notă.Trib. Iași: *Leiba Bildner cu Meyer Goldstein* cu o Observație de L.Curtea de apel București, secția I: *Manole Matache și soția sa Tudora pentru adopția copilului lor natural*, cu o Observație de d-l D. Alexandrescu.

Informații.

EXPUNEREA LEGISLAȚIUNEI HAMMURABI ¹⁾

1. DREPTUL PUBLIC, CONDIȚIUNILE SOCIALE

(Traducere de Locot. Col. D-r M. D. Gălinescu)

(Urmarea 14 a) (*)

§ 1

Despre condițiunile sociale nu putem căpăta din lege o înțelegere completă; ele au fost stabilite prin vechiul obicei, și intrate în conștiința poporului și de aceea ele au fost eliminate socotindu-se ca cunoscute.

Că pe lângă persoanele libere se află și robi (ardu, sclavi), rezultă din nenumărate texturi (locuri) care nu trebuiesc citate separat.

Robul poate să fie vîndut și amanetat § 118 și 147. Rănirea sa de un al treilea este rescumpărată (pedepsită), însă stăpînul primește despăgubire § 213, 214, 219, 220 și altele (2). O contestare a robiei de către rob, este o infracțiune, și se va pedepsi cu pierderea urechii § 282.

Stăpînul nu are dreptul de moarte (asupra robului); acest fapt rezultând deja din legislațiunea penală și din întreaga dezvoltare a dreptului sclavilor (Sklavenrecht) în Babilonia, poate fi socotit ca un punct sigur (3).

(*) Vezi *Curierul Judiciar* No. 16, 17, 24, 25, 35, 39, 45, 46, 51, 54, 58, 70 și 74 din anul 1904.

(1) Traducere după Hammurabis. Gesetz. von J. Kohler. Professor la Universitatea din Berlin și F. E. Peiser. Privat docent la Universitatea din Königsberg. Baud. I. Übersetzung, Juristische Wiedergabe, Er änterung.—Leipzig. Verlag. von Eduard Pfeifer. 1904. — Pentru cele ce urmează compară și I. Ieremias. Moses und Hammurabi 1903, Oettli Gesetz Hammurabi und die Thora Israels 1903; von Kohler besprochen in deutscher Litteratur Zeitung 1903, p. 1543. fr.; G. Cohn. Die Gesetz Hammurabis; Karl Fries, in dem Neuen. Jahrbucheru 1903 I p. 376; Lehman. Babylonische Kultur mission; Grimme, Das Gesetz Hammurabis; Stoss Z. f. Schweitzer Strafr XVI. Heft 1 și 2.

(2) Ca în dreptul ebru. 2 Moise 21, 32; Rappaport. Z. f. vgl R. XVI, p. 80.

(3) Compară și 2 Moise 21, 20 f. și 26 f.

Însă raporturile de peculiu, cum o arată documentele de mai tîrziu, ne duc înapoi la o vechime destul de depărtată.

Roaba stă, relativ la raporturile sexuale, la deplina dispozițiune a proprietarului ei (când poruncește) (4); soarta întâmplărilor copii se va rezolva mai tîrziu.

De altmîntrelea, roaba care a născut copii se bucură, ca și azi încă în țările răsăritului, de o situațiune particulară (deosibită) fiind-că (5) cine o înstrăinează pentru datorie are dreptul de rescumpărare § 119 (6). A stat ea în potrive stăpânei sale, nu poate acesta să o vîndă, numai (are dreptul) să o coboare la locul ei (situațiunea ei de roabă) § 146 și 147 (5).

Pentru prinderea unui rob fugit se vor lua măsurile convenite ca în noul drept babilonian (7).

Cel care prinde pe un rob fugar, și-l readuce, poate preinde o răsplată § 17 și 18, pe când tănuirea și ajutorarea fugii, mai ales când este vorba de un rob al Regelui, e pedepsită foarte aspru § 15 și 16.

Pentru a înlesni vre-o dată recunoașterea și găsirea robilor, ei poartă, ca și în noul drept babilonian, semnul robiei lor, care îi face cunoscuți ca proprietate a persoanelor interesate. Aceasta e (socotit) atât de important, în cât ștergerea fără drept a semnelui e sancționată cu aspră pedepsire § 226, 227. Și dacă cineva are să se facă sclavă, se va însemna cu fierul. (Documente în Meissner. Vechiul Babilon Privat-R. 89, 94, 95) (8).

O situațiune particulară au robii Regelui și ai Ministerialilor, căci ei se pot căsători cu o femeie liberă, și căsătoria va fi considerată ca o căsătorie legitimă § 175 și 176.

În mod deosebit (sunt tratați) *issakus*; ei sunt legați, după cum se pare, ca glebae adscripti, pământului pe care 'l lucrează (9).

O altă clasă de populațiune o formează Minis-

(4) Ca în Israil; compară Nowack Hebräische Archeologie I, p. 176.

(5) Altmîntrelea poate să o vîndă, cum rezultă din documentele acelor timpuri. Despre următ. comp. Moise 16, 5 f.

(6) Din viața babiloniană I p. 6 IV p. 17. Alt-fel în dreptul e-vreesc, unde sclavia a avut puțină însemnătate 5 Moise 23, 16. Compară Deutsche Litteratur Zeitung p. 1548; Comp. mai cu seamă 1 Regi 239 (și et Moise 16, 7 f.).

(7) Pe vitor se va cita Meissner cu M. die Keilschrift Bibliothec Ad. IV se va cita K. B.

(8) Așijderea și la Israel compar. 2 Regi 22, 12, Jerem. 38, 7, 39, 16 Comp. și Obadjas (Robul Regelui) Siegel la Nowack I, p. 262.

(9) Scrisorile lui Hammurabi (în Beitrag Assyriol IV p. 467 No. 38).

terialii, *Masenkak-i*. Ei sunt fără familie, poate au fost odinioară neliberi, fiind-că ei însă s'au consacrat serviciului Curții, și din această cauză s'au ridicat peste robi și starea lor, ei au de aceea o situațiune intermediară între robi și între liberi, și vătămarea (molestarea) lor va fi prin urmare pedepsită mai greu ca a robilor, dar tot nu așa greu, ca a unui om liber: vinovatul (lezătorul) scapă cu amendă, pedepsit cu o mică amendă pentru aceasta § 1:8, 201, 204, 208, 211 și 212. Pe de altă parte robii Ministerialilor, se bucură de o ocrotire deosebită de sigur, fiind-că ei sunt consacrați mijlocit (indirect) serviciului Palatului, și de aceea în Palat au o situațiune asemănat cu înșiși robii regești.

§ 2

Regalitatea e o regalitate puternică, forte, conscientă, cum reese în mod admirabil din introducerea și concludsiunea lui Hammurabi; o regalitate care și cunoaște pozițiunea sa religioasă, o auto-crație binevoitoare, puternic aplicată intereselor poporului.

Ca semn al adorațiunei aproape divine a Regelui mai este și faptul că convențiunile se jură pe zei și pe Rege. Ast-fel e pe timpul lui Hammurabi, ast-fel e înaintea lui și după el; ast-fel (Meissner) se jură pe zeii Samas Malkatu Marduk și Abisu. Regele (Abisu Ebisum) a fost al 2-lea succesor al lui Hammurabi ast-fel pe Sin Samas Marduk, Regelui Nu. 46; pe Samas Marduk, Hammurabi și Sippar, Nu. 49 pe Samas Malkatu Marduk și Hammurabi Nu. 50. Sau jurau Regelui numai pe Hammurabi; ast-fel Nu. 47.

Să se compare în astă privință, relativ la Sumabiu K. B. S. 11 relativ la Iunuerus Meisner 38 relativ la Hammurabi M. 27, 105, 106, 109 K. B. S. 21 relativ la Nimdiu M. 108 K. B. S. 7 relativ la Simmubalit M. 101—104 relativ la Ammizaduga M. 107.

§ 3

Legislațiunea aruncă o lumină vie asupra administrațiunii Statului, de și nu se poate aștepta o expunere amănunțită a condițiunilor de drept public.

Principalul este că există sistemul feudal (Lehen): funcționarii militari și civili au feuda lor funcțională; o au pentru liberă utilizare pentru administrație și folosință; sunt tot așa de îndreptățiți la înstreinarea ei ca și vasalii după dreptul feudal longobardic, § 36/37 conf. și 32.

Feuda funcțiunii este, ca în evul mediu un drept funciar; (de proprietate); este o proprietate, câmpie grădină și casă; pe lângă aceasta se adaugă inventarul corespunzător de vite precum reese din § 35.

Feuda e legată de serviciu. Dacă funcționarul primește i se dă un înlocuitor, atunci acesta intră în folosințele lui § 27, 30 următoare; tot ast-fel când funcționarul e prins în război și nu poate face de-ocamdată serviciul, § 27. Dacă însă se reîntoarce este pus din nou în serviciu și în feuda § 27; aceasta probabil fără țermurire. Ast-fel are putere principiul că funcționarul când nu poate face serviciul (și are nevoie de un înlocuitor) nu mai este în drept după 3 ani să se reîntoarcă în feuda funcțiunii § 30 urm.

Aceste condițiuni se mai îndulcesc prin urmă-

toarea împrejurare, și se determină mai de aproape: serviciul, într'un anume sens, e ereditar; dacă funcționarul are fii, atunci, în cas de impedare și mai ales de captivitate de război, în locuște fiul dacă e apt, adică mai ales este îndestul de desvoltat; alt-fel femeia prinsului primește $\frac{1}{3}$ a usufructului spre a educa fiul § 29 (un fel de pensiune).

Statul trebuie să îngrijească de funcționarii săi; de aceea dacă un militar e prins de inamic, trebuie căutate mijloacele pentru plata rescumpărării. Dacă el însuși nu are avere îndestulă spre a lua dintr'insa suma trebuincioasă, atunci templul la a căruia parohie aparține trebuie să intervie pentru el, la trebuință chiar Statul § 32.

De altmintrelea știm despre serviciul militar prin scrisorile lui Hammurabi că bărbații erau supuși în mod regulat îndatoririi de serviciu dar că erau scutiți de acest serviciu 1) servitorii templului 2) păstorii (probabil acei ai ad-ției turmelor regale) 3) issakus (poate muncitori legați de gleba) 4) oamenii Regelui.

Se regăsește și aci universală garanție subsidiară a comunelor și funcționarilor lor pentru infractorii neprinși § 23 urm.

§ 4

Se înțelege de la sine că templele au avere însemnată; se pricepe asemenea că averea templului este ocrotită cu o deosebită asprime § 6, 8. Natural că D-zeii e privit ca proprietar al averii și lezarea averii templului e lezarea lui D-zeii.

Corespunde caracterului cultului babilonic și punic că în templu se găsesc fete ale templului care trebuie să trăiască în castitate (Ninan) § 127 și femei ale templului (Zikru) care se dedau unei prostituții oficiale. Și una și alta este un sacrificiu adus zeiității, numai că este un sacrificiu în direcțiune diferită. Natural că ce se câștiga revine templului. Că de altminteri și unele și altele primesc un fel de zestre, și că uneori le e permisă o liberă dispozițiune, aceasta se va vedea mai departe.

De o cam dată nu se poate determina mai de aproape ce pozițiune aveau servitorii templului (Nersega) § 187, 192/193; în unele puncte sunt pe aceeași treaptă ca femeile templului.

Această prostituție a templului a dat ocaziune lui Erodot—care a primit de la Babilonienii aproape numai noțiuni neesacte, sau poate a fost indus în eroare de un Babilonian șiret, ca să povestească basmul că în Babilonia or ce femei trebuia să se prostitueze înaintea căsătoriei în templu (Erodot, 1, 199). E vorba aci de o mistificare analogă cu aceea care a dat lui Erodot ocaziunea plăcutei povestiri că în Babilonia ar fi existat un târg de femei, unde femeile frumoase erau cumpărate spre căsătorie, iar celor urâte li se mai da ceva, spre a le căpăta bărbat. De altminteri prostituția orientală a templelor e confirmată și de alți scriitori; așa de Strabone XVI, 745 (1, 20) și tot acolo în privința cultului lui Anais XI, 532 (14, 16). Aceeași prostituție o găsim în posesiunile cartagineze ast-fel în templul Venerii la Cirta, după afirmarea lui Valerius Maximus, 2, 6, § 15.

Dar și Israiliții au căzut adesea în acest us și ori de câte ori s'au depărtat cultul lui Iohve, au căzut în ast-fel de rătăcirii. Ast-fel aflăm despre re-

formatorul cultului, regele Iosia că a ars imaginea lui Aschera, și a distrus casele de prostituție dedicate lui Aschera 2 Regi 23, 6 urm. conf. 1 Regi, 14, 24; 15, 12; 22, 47; și în Deuteronom e anume oprit a aduce respłata curviei în casa Domnului. 5 Moise 23, 18, 19, Conf. și Ezech. 20, 30; Hosea 4, 13; Amos 2. 7.

2. DREPTUL BUNURILOR (AVERII)

Proprietate individuală de pământ și loc este deja complet dezvoltată; terenurile sunt obiectul schimbului comercial, se vînd și se schimbă nu numai case ci și ogoare. La aceasta trebuie să fi existat un rit, probabil predarea unui toiag, ca în dreptul germanic; totuși fragmentul din documente nu se poate descifra cu siguranță. Conf. de ex. în ce privește afacerile cu case, Meissner No. 30—35, 46, 47, 50; dar și în ceia ce privește ogoarele, Meissner 36, 37, 38 K. B. S. 7 și 9. Comp. și casul din Montgomery, scrisori din timpul regelui babilonian Hamurabi (Disert. berlineză pag. 29). Nici aceasta nu e neobișnuit ca mai mulți să câștige în comun, de ex. câte $\frac{1}{3}$ și $\frac{2}{3}$, ca în documentul la Meissner 45.

Se mai întîmplă încă să se revendice pământuri de muncă adică să se ceară prin proces. Un cas principal de revendicare era dreptul de retract de odinioară care se mai menționează deseori și în documentele asiriene. Este un drept al vînzătorului și chiar al rudelor sale de a cere de la cumpărător ogorul restituind prețului plătit, și rudele aveau de sigur dreptul la moștenire⁽¹⁰⁾; aceasta o indică fragmentul 39 din Hammurabi prin care pământul dobîndit se poate înstrăina liber. Mii de ani s'a luptat atît dreptul babilonian cît și cel asirian cu astă idee, fără a o rezolva complet. Neconținut apare în documente renunțarea la acest drept de retract, neconținut să jură contractele și se invoacă D-zeu și regele spre a evita un asemenea drept de rescumpărare. Ast-fel în ce privește dreptul de retract al cumpărătorului, și documentele din timpul lui Hammurabi comp. Meissner 30 urm. și tot acolo se găsesc procese de revendicare, 40, 41, 42, 43 K. B. S. 23; o revendicare cu succes sub Samsuiluna comp. K. B. S. 31 urm. Din potrivă n'a rămas nimic din instituțiile comuniste ale anului de Sabat și Hall aflate încă în dreptul israilit, a căror valorare practică de abia se poate constata și în periodul istoric în Israil.

Ca la toate popoarele de această cultură, cumpărarea e contract deplin (de achitare): se dă și se plătește prețul⁽¹¹⁾. Dacă trebuie să se crediteze atunci aceasta se face prin contract deosebit, prin care se indică prețul de cumpărare ca plătit și suma se dă în mod fictiv cu împrumut. Dacă trebuie plătit peșin, se face în modul următor: cumpărătorul plătește, și afacerea de o cam dată e identică cu un împrumut; dar se stipulează că dacă vînzătorul dă lucrul, datoria împrumutului încetează și actul de împrumut trebuie desființat; în acest sens documentul în K. B. S. 45.

Documentele mai indică că și aci ea și în viața neobabiloniană era foarte usitată a locui în locuințe închiriate⁽¹²⁾. Contractele de închiriere sunt foarte

dese și e de observat că nu sunt numai cu durată scurtă, ci și pe 8 și 10 ani. Contracte de un an se găsesc la Meissner 62, 63, 64, 68, 69, 70, 71 iar un contract de locuință de 8 ani în M. 65, K. B. S. 31 și unul de 10 ani M. 67; aci se menționează anume că închirierea nu atrage proprietatea. În ultime două contracte lipsește de altminteri denumirea cuantumului chiriei.

Dintre clausele timpului neobabilonian relative la reparații și plata de dări nu se găsește încă nimic, dar poate că fragmentul necomplet înțeles din Meissner No. 66 să fie interpretat în acest sens. Uneori se mai adaugă o anume prescripție de evacuare de ex. în luna Tammuz etc. espiră contractul, chiriașul trebuie să ese; în acest sens Meissner No. 70, 71. Precum se pare și pe atunci existau uneori greutăți, de a scoate pe chiriași din locuințe.

Uneori se dă o arvună imediată, ast-fel în documentul Meissner No. 69 $\frac{1}{4}$ și în No. 70 $\frac{2}{5}$ a chiriei. Neapărat că chiriile sunt foarte diferite, 1 Schekel $\frac{1}{2}$ Scheckel $\frac{1}{3}$ Schekel plus 10 Si sau 20 31 etc. pe an.

§ 5

Schimbul cu obiecte mobile e supus regulelor generale de drept universal. Cine a cumpărat un lucru străin are să 'l restituie proprietarului⁽¹³⁾, fără referire la buna sa credință; ba dînsul e în pericol de urmările hoției, dar poate scăpa de ele dacă numește pe dătător și probează cu martori cumpărarea de la acest dătător; din care cauză de pe atunci era foarte hasardat a cumpăra ceva intrascuns, § 9 — 13. Spre a întruni martorii, el obține un termen până la 6 luni. Dacă se dovedește proprietatea străină, de altă parte dacă se constată obținerea sa de la dătător, atunci el (cumpărătorul) trebuie, precum s'a spus deja, să restituie lucrul § 9 și poate cere chiar despăgubire § 279 uneori și prețul înmulțit al cumpărării (de 5 ori) § 12.

Într'un cas, trebuie să se întoarcă lucrul cumpărat de bună credință restituindu-se numai prețul: când adică cineva a cumpărat în străinătate un servitor străin, și acesta îi este contestat de proprietar § 280, 281.

Invers sunt și casuri când cumpărătorul nu are nici o restituire de la vînzător ci perde prețul și anume când era de rea credință, adică dacă a cumpărat un lucru sustras înstrăinării, mai ales în ce privește feuda funcțiunii și dotațiunea sa și avere de copii înstrăinată pe nedrept § 35, 41, 177.

Și viciurile (defectele) efective ale lucrului sunt luate în considerare după răspînditul vechiului obicei ca și în dreptul germanic: există anume viciuri principale cel puțin la robii vînduți; când acest defect apare în prima lună după cumpărare se admite că el exista deja la facerea târgului, și cumpărătorul are un drept de schimb § 278; tot așa cum e după legislația civilă cazul la cumpărarea unor anume animale domestice.

§ 6

Condițiunile cultivării pământului sunt cam aceleași cum le regăsim 1600 ani mai târziu:

⁽¹⁰⁾ Analog în dreptul israilit, 3 Moise, 25, 25; Ruth 4, 4 urm. Iesem. 32, 7.

⁽¹¹⁾ Cel mult Ezech. 7, 12.

⁽¹²⁾ Nimic identic la Israiliți, Nowack I, S. 136.

⁽¹³⁾ Despre urmărirea armei în Israil. comp. Esmain Mélanges pag. 234 și urm.

Pământul se cultivă sau de proprietarul însuși sau de un muncitor lucrând pentru dînsul; acesta e dator a face o muncă îngrijită, și la trebuință să probeze munca § 42/43; mai ales când se destinează pământ nou cea ce durează trei ani § 44.

Pământul se arendează sau cu o taxă fixă (billi) care în limba neobabilonică se zice *imittu*: aci prețul arendeii se plătește îndată, nu se admite o scădere din cauza recoltei proaste; pe lângă aceasta există arendare parțială ca și în dreptul neobabilonian și islamic § 46, se înțelege că arendașul de parte răspunde de muncă îngrijită și reese din cele ce urmează:

Cultura grădinilor și curmalelor are condițiunile sale speciale. Cultura e și aci proprie sau străină; proprietarul și poate face munca prin un grădinar care răspunde de comande; ast-fel mai ales și în cazul de pământ nou

(Va urma)

JURISPRUDENȚĂ ROMÂNĂ

INALTA CURTE DE CASAȚIE ȘI JUSTITIE, Secțiunea I

Audiența de la 23 Noembrie 1904

Președenția D-lui CHR. PHEREKYDE, Președinte

Direcția G-lă a C. F. R. cu Ilie și Iosefina Zagorschi și Locot. G. V. Grigoratu

Quasi-delict. — Prejudiciu. — Prejudiciu atât material cât și moral. — Reparațiune integrală. — Constatarea instanțelor judecătorești dacă suferința morală a fost cauza a unui prejudiciu material. — (Art. 998 Cod civil).

Accidente de cale ferată. — Quasi delict. — Prejudiciu. — Primirea, în primele momente ale accidentului, de către victimă, a unei sume de bani pentru preîntîmpinarea primelor cheltueli. — Dacă acest fapt denotă că victima a renunțat a mai cere despăgubiri.

1. După art. 998 din Codul civil, orî cine prin greșala lui cauzează altuia un prejudiciu, este dator a 'l repara, și legea nu face în această privință nici o deosebire între prejudiciul material și cel moral.

Așa dar, este logic și drept, ca victima unui delict sau quasi-delict, să dobîndească deplina îndemnizare a întregului prejudiciu suferit, întru cât nu se poate admite ca principiu și regulă absolută de drept că în nici într'un caz suferințele morale provenite din culpa altuia nu pot da loc la daune civile, ca unele ce nu se pot apretui în bani.

Ast-fel, suferința morală poate deveni cauza unui prejudiciu material, și rămîne în sarcina instanțelor judecătorești de a constata, pentru fie-care caz în special, dacă dînsa a produs un asemenea efect și în ce măsură el a fost produs.

2. Faptul că victima unui accident de cale ferată a primit, fără rezervă, în primele momente ale nenorocirii sale, o sumă de bani pentru a preîntîmpina primele cheltueli de îngrijire sau înmormîntare, nu denotă că victima a renunțat la o cerere ulterioară de despăgubiri, pentru că renunțarea la drepturi nu se presupune, ci trebuie dovedită.

Decisiunea 508/904. — Respins recursul făcut de Direcția G-lă a C. F. R. contra decisiunii Curții de apel din București, secția III cu No.

36/904, dată în proces cu Ilie și Iosefina Zagorschi și Locot. G. V. Grigoratu.

Curtea,

Ascultând citirea raportului făcut în cauză de d-l consilier M. Iulian;

Pe d-nii avocați N. Brezeanu și P. Capeleanu în devoltarea motivelor;

Pe d-nii avocați Al. Djuvara și M. Gaster în combateri.

Deliberând,

Asupra motivului I:

I. «Rea interpretare a art. 998 Cod civ.—Prejudiciu înseamnă paguba materială, singură susceptibilă a fi evaluată în bani. Durerea și suferința ce resimțim pentru pierderea unei ființe iubite, fiind sentimente psihologice și interne, nu numai că nu se pot rescumpăra printr'o sumă de bani orî cât de mare ar fi ea; dar dovada și discuțiunea acestor sentimente înaintea instanțelor judecătorești, atrage morala publică, căci ar da loc la tăgăduirea sau exploatarea celor mai nobile simțiri ale omu'ui».

Având în vedere decisiunea Curții de apel din București s. III-a cu No. 36 din 1904, ce este supusă recursului;

Având în vedere că, prin această decisiune, instanța de fond constată că din culpa impiegațiilor administrației Căilor ferate s'a cauzat moartea soției Locotenentului George V. Grigoratu și a fiicei sale Amalia, și Curtea, drept daune materiale și morale pricinuite prin acest îndoit deces, a acordat suma de 14000 lei Locot. Grigoratu, și 10000 lei lui Ilie Zagorsky, părinții soții sus-numitului locotenent;

Considerând că, după art. 998 C. c., veri-cine prin greșeala lui cauzează altuia un prejudiciu este dator a 'l repara, și legea nu face în această privință nici o deosebire între prejudiciul material și cel moral;

Considerând că este logic și drept, ca victima unui delict sau quasi-delict să dobîndească deplina îndemnizare a întregului prejudiciu suferit;

Considerând că nu se poate admite ca principiu și regulă absolută de drept, că în nici într'un caz suferințele morale provenite din culpa altuia nu pot da loc la daune civile, ca unele ce nu se pot apretui în bani;

Că în adevăr, dacă este câștigat științei că moralul influențează asupra corpului, devine învederat că o durere morală adînc simțită este de natură a sdrobi nervul activității, a micșora puterea productivă a omului și, prin consecință, a-i reduce din mijloacele lui necesare de muncă pentru a continua și îmbunătăți traiul vieții sale;

Considerând că, sub această privire, suferința morală poate deveni cauza unui prejudiciu material, și rămîne în sarcina instanțelor judecătorești de a constata, pentru fie-care caz în special, dacă dînsa a produs un asemenea efect și în ce măsură el a fost produs;

Considerând că, în specie, partea recurentă, voină a restrînge sensul art. 998 C. c. alterează acest text de lege, introduce în mod arbitrar distincțiuni ce legiuitorul nu a făcut, și violează principiile de drept și de echitate;

Asupra motivului II:

II. «Omisiune esențială și nemotivare.

«Am propus Curței că Locotenentul Grigoratu la început a cerut ca singură despăgubire, cheltuelile de înmormîntare, pe cari Direcțiunea s'a și grăbit a le achita în valoare de lei 500. Că dacă aceasta nu s'ar considera ca o renunțare la alte despăgubiri, totuși urma ca această sumă să se deconteze din pagubele materiale acordate de instanțele de fond, Curtea nici nu se pronunță, nici nu motivează pentru ce respinge acest motiv».

Având în vedere că avocatul Administrației Căilor Ferate a susținut înaintea Curței de apel, că pe cât timp Locotenentul Grigoratu a primit fără rezervă, în primele momente ale nenorocirii sale, 500 lei de la sus-zisa Administrație pentru înmormîntarea cadavrelor și transportul lor gratuit pe drumul de fier,

dânsul a renunțat prin aceasta la o cerere ulterioară de despăgubiri ;

Considerând că renunțarea la drepturi nu se presupune și, chiar dacă Curtea a omis de a se pronunța asupra acestui mijloc, omisiunea nu este esențială, de unde rezultă că motivul de casare este nefundat în drept.

Pentru aceste motive, Curtea, respinge, etc.

Observație. — Decizia Curții de casație mai sus reprodușă este juridică din toate punctele de vedere. În adevăr, este obiștește admis că daunele cauzate printr'un delict sau quasi-delict pot fi nu numai materiale dar și morale. Veđi în această privință, D. Alexandresco, t. V, p. 450 urm., precum și Trib. Bacău și Ilfov (această din urmă sentință pronunțată în afacerea duelului Filipescu-Lahovari), ambele sentințe cu observațiile Directorului nostru. (*Dreptul* din 1898, No. 23 și din 1899, No. 50). Cpr. și Trib. Périgneux (daună cauzată printr'un accident de drum de fer, ca și în speța judecată de Curtea noastră supremă), *Curierul Judiciar* din 1904, No. 2. Mai veđi încă Sourdat, *Tr. général de la responsabilité*, I, No. 33 urm., p. 27 urm. (ed. a 5-a). (N. R.)

TRIBUNALUL JUDEȚULUI PRAHOVA, S. II

Audiența de la 5 Noembrie 1904

Președenția D-lui AL. AL. DEMETRESCU, Președinte

Sentința civilă No. 484

Vasile Costea cu Smaranda I. Demetrescu

Quasi-delict.—Elementele esențiale ale quasi-delictului.—Prejudiciu.—Reparațiune.

Seduțiune.—Femea sedusă.—Cerere de reparațiune.—Când este admisibilă.—Respingere.—(Art. 998 C. civil).

Pentru a se putea aplica art. 998 din Codul civil, care prevede că o faptă a omului ce cauzează altuia prejudiciu, obligă pe acela, din a cărui greșeală s'a ocasionat, a 'l repara, se cere trei elemente esențiale ca o constituire a quasi-delictului: a) ca faptul care cauzează un prejudiciu altuia să fie un fapt ilicit, cu alte cuvinte ca el să nu consistă în exercițiul unui drept; b) ca daunele suferite să fie consecința directă și imediată a unui fapt imputabil autorului și a unei greșeli, și să leseze un drept al altuia; și c) ca acela cărui se impută faptul dăunător să fie și în culpă, să i se poată imputa, dacă nu intențiunea rea, cel puțin o greșală, o imprudență sau o neglijență.

Ast-fel, când o femea reclamă reparațiunea prejudiciului ce i-a cauzat un bărbat prin faptul că a ademenit-o prin promisiunea de a o lua în căsătorie, ca să plece de la părinți, și după ce a trăit cu dînsa mai mult timp și a avut și un copil din această conviețuire, a părăsit-o căsătorindu-se cu altă femea, această reclamațiune nu poate fi admisă când se constată că nu promisiunea de căsătorie a făcut-o să plece de la părinți și să trăiască cu acel bărbat, ci voința sa, și când cauza părăsirii a fost purtările rele ce dînsa a avut în tot timpul cât a conviețuit cu acel bărbat.

S'a ascultat: din partea apelantului Vasile Costea, d-l

avocat R. Gr. Zmeureanu, iar din partea intimatelor Smaranda I. Demetrescu, d-l avocat S. A. Demetrescu-Junior.

Tribunalul,

Asupra apelului făcut de Vasile Costea, contra cărții de judecată No. 1008/904 (*) a judelei ocol. I Ploești, prin care s'a admis acțiunea intentată contra sa de către intimata Smaranda Ioniță Dumitrescu, obligându-l să 'i plătească suma de 1400 lei, cu titlu de daune interese;

Având în vedere cartea de judecată apelată, motivele invocate printr'insa precum și susținerile și obiecțiunile părților;

Având în vedere că această acțiune are de obiect, cererea făcută de intimata în apel Smaranda I. Dumitrescu, printru ea în baza art. 998 Cod. civil, să fie obligat pârâtul apelant, să 'i plătească suma de 1400 lei ca daune interese, ce i-a cauzat prin faptul că, promițându-i de a o lua în căsătorie, a determinat-o să 'și părăsească părinții săi pe timpul când era minoră și să trăiască cu dânsul, și în urmă după ce a făcut cu dânsul și un copil a abandonat-o, căsătorindu-se legitim cu o altă femea;

Având în vedere dispozițiunile art. 998 Cod. civil, în baza cărui reclamanta poartă această acțiune, care prevede că ori-ce faptă a omului, care cauzează altui prejudiciu, obligă pe acela din a cărui greșeală s'a ocasionat, a 'l repara;

Considerând că din totalitatea principiilor puse de legiuitor în materie civilă și în special din art. 998 Cod. civil, reesă că, pentru a fi loc la aplicarea acestui articol și pentru a se putea susține că o faptă a omului constituie un quasi-delict, legiuitorul cere trei elemente esențiale ca o constituire a quasi-delictului: 1) Ca faptul care cauzează un prejudiciu altuia să fie un fapt ilicit, cu alte cuvinte, ca el să nu consistă în exercițiul unui drept; 2) Ca daunele suferite să fie consecința directă și imediată a unui fapt imputabil autorului și a unei greșeli, și să leseze un drept al altuia; și 3) Ca acela cărui se impută faptul dăunător să fie și în culpă, să 'i se poată imputa, dacă nu intențiunea rea, cel puțin o greșeală, o imprudență, sau o neglijență;

Având în vedere că reclamanta, în dovedirea acestei acțiuni și în special pentru a dovedi că pârâtul i-a promis să o ia în căsătorie, și numai bătută pe această promisiune de căsătorie, a făcut-o să 'și părăsească părinții pe timpul când era minoră, că a locuit cu dânsul timp mai bine de doi ani, făcând împreună și un copil, iar acuma a părăsit-o lăsându-i ei copilul și căsătorindu-se cu alta, s'a referit la mărturisirea pârâtului, invocând și proba testimonială;

Având în vedere că la interogatoriul luat pârâtului la prima instanță, acesta a răspuns că, în adevăr, a luat pe reclamanta de la părinți cu intențiunea de a o lua în căsătorie, cu condițiune însă de a avea purtări bune, și dânsa neavând asemenea purtări, el n'a mai luat-o în căsătorie;

Având în vedere și depunerile martorilor audiați la judele de ocol prin prestare de jurământ, din care se constată în fapt, că reclamanta n'a avut purtări bune și că în patru rânduri a părăsit domiciliul apelantului, luându-și toate lucrurile sale;

Considerând că, dar, promisiunea de căsătorie în conformitate cu dispozițiunile legii nu se stabilește cu nimic; cu toate acestea, tribunalul, luând de bună declarația apelantului că a avut intențiunea de a se căsători cu intimata, totuși această căsătorie nu s'a putut îndeplini tocmai din faptul chiar al intimatelor, care a abandonat pe intimat, luându-și toate lucrurile din casă;

Considerând că, afară de aceasta, cu nimic nu se dovedește că reclamanta 'și-a dat consimțământul la

(*) A se vedea publicată în *Curierul Judiciar* No. 48 din 24 Iunie 1904, pag. 400.

acest traiu comun, numai din cauza promisiunii de căsătorie și că alt-fel n'ar fi consimțit; din contra, reclamanta fiind de aceeași condițiune socială și aproape de aceeași vârstă ca și pârâtul, iar învoiala pentru viața în comun fiind dată după cum spun martorii în public și în sunetul viorilor, face să reiasă în mod evident, că ea a putut aprecia importanța faptului ce săvârșea și la consecințele la care se expune;

Considerând că dar, luând ca constant că reclamanta a suferit daune, aceste daune însă rezultă dintr'un fapt care nu poate fi numai de culpa relei intenții, greșelii, sau imprudenței apelantului ci și a reclamantei, care și dânsa are tot atâta responsabilitate ca și pârâtul, consimțind de bună voe să și părăsească domiciliul părinților ca să se ducă să trăiască cu apelantul;

Că, ast-fel fiind, tribunalul cată a admite apelul și a respinge acțiunea reclamantei ca nefondată.

Pentru aceste motive, redactate de d-l membru de ședință I. G. Manu, tribunalul, în majoritate, admite apelul și respinge acțiunea, etc.

(ss) Al. Al. Demetrescu, I. G. Manu.

Grefier (s) I. Al. Ionescu

O s e b i t ă p ă r e r e

Noi I. Marinovicî, membru supleant, pentru motive din cartea de judecată apelată (**) pe care le adopt în totul, sunt pentru respingerea apelului și menținerea cărței de judecată.

Membru supleant (s) I. Marinovicî.

Notă. — În cât privește elementele delictelor și quasi-delictelor, veđi D. Alexandresco, *Dreptul civil român*, t. V, p. 395 urm. și numeroasele autorități citate acolo, iar în cât privește seducțiunea, veđi același autor și aceeași operă, p. 141, 142, text și nota 1; p. 466 urm., precum și observația publicată în *Curierul Judiciar* din 1902, No. 65, asupra unei sentințe a Tribunalului Ilfov. Mai veđi încă în această din urmă privință Sourdat, *Tr. général de la responsabilité*, I, 446 bis, p. 575 urm. și 662 *quinquies*, p. 743 urm. (ed. a 5-a, 1902).

(N. R.)

TRIBUNALUL JUDEȚULUI IAȘI, Secția I

Președinția D-lui D. BUZDUGAN, Prim-Președinte

Audiența de la 6 Septembrie 1904

Leiba Bildner cu Meyer Goldstein

Apel.—Hotărâri date în camera de chibzuire conform art. 104 din Pr. civilă.—Pârțile în drept a face apel.—Terță persoană care n'a luat parte.—Cazul când poate ataca cu apel o asemenea hotărâre.—(Art. 104 Pr. civilă).

De și hotărârile date în camera de chibzuire, conform art. 104 din Pr. civilă, nu pot fi opozabile de cât părților care au luat parte, și prin urmare, nu pot fi atacate pe calea apelului de terțiile persoane care n'au luat parte la darea lor, totuși un creditor urmăritor, a cărui existență era cunoscută judecătoriei și care n'a fost chemat de judecătorie când a judecat și dispus eliberarea sumei de bani, prinsă din vânzarea averii debitorului, în mâna altui

creditor, trebuie considerat ca parte în acest litigiu având interes a concura la distribuirea prețului prins din vânzare, și prin urmare este în drept a ataca pe calea apelului o asemenea hotărâre care îi jigneste dreptul său.

S'au ascultat, în camera de consiliu, din partea apelantului, D-l avocat A. Stoica, și din partea intimatului Meyer Goldstein d-l avocat I. Leatris.

Tribunalul,

Având în vedere finea de neprimirea apelului, propusă de intimatul Goldstein prin avocatul său;

Având în vedere că d-l judecător ocol. II motivat de cererea creditorului Meer Goldstein, prin jurnalul din 20 Septembrie a. c. a dispus eliberarea sumei de 381 lei 70 bani prinsă din vânzarea averii debitorului Blumenfeld;

Că dacă conform art. 104 Pr. civ. această hotărâre dată în camera de chibzuire, nu poate fi opozabilă de cât părților care a luat parte, și prin urmare nu pot fi atacate pe calea apelului, de terțe persoane, care n'au luat parte la darea ei, totuși în specie Bildner sechestrare aceiași avere și chiar după stăruința sa se vânduse; că trimițându-se recipisa judecătoriei, de către poliția orașului Botoșani, s'a făcut cunoscut judecătoriei existența și a creditorului Bildner; că prin urmare trebuie a se avea în vedere la ordonanța de eliberarea banilor și pretențiile lui Bildner; că deci acesta fiind creditor urmăritor, trebuie a fi considerat ca parte în acest litigiu, având interes a concura la distribuirea prețului prins din vânzare, și prin urmare are drept a ataca pe calea apelului menționata hotărâre care îi jigneste dreptul său.

Pentru aceste motive, respinge ca neîntemeiată finea de neprimirea propusă de intimat.

După care d-l Stoica a cerut a se ordona facerea tabloului de distribuire

D-l Leatris declară că nu mai are nimica de opus, față cu soluția dată.

Tribunalul,

Văzând apelul făcut de Leib Bildner;

Având în vedere că și acesta este creditor a lui Blumenfeld pe lângă M. Goldstein; că prin urmare suma prinsă din vânzare trebuie a se distribui între aceștia în raport cu creanțele lor.

Pentru aceste motive, admite apelul și ordonă facerea tabloului de distribuire sumei prinsă din vânzarea averii lui B. Blumenfeld, între creditorii acestuia, pentru care se va înainta lucrările judecătoriei respective.

(ss) D. Buzdugan, V. Erbiceanu.

Observație. — Specia hotărâtă prin sentința de mai jos este următoarea:

Bildner și Meyer Goldstein, ca creditori ai unui oare-care Blumenfeld, au sechestrat și vândut averea acestuia prin poliția din Botoșani. Suma rezultată din vânzare a fost consemnată și recipisa înaintată judecătoriei ocolului 2 din Iași, prin care se făcea urmărirea.

Meyer Goldstein prin petiție adresată judecătorului cere ca să i se libereze lui recipisa. Bildner nu face după vânzare și depunerea recipisei nici o cerere. Judecătorul, în camera de chibzuire, (art. 104 Pr. c.) admite cererea lui Goldstein și ordonă vizarea recipisei pe numele său. Goldstein ridică banii. Bildner, aflând acestea, face apel în contra jurnalului. Goldstein a susținut, că Bildner nu poate ataca cu apel acest jurnal: a) pentru că n'a

(**) Vezi *Curierul Judiciar* No. 48 din 24 Iunie 1904, p. 400, unde se află publicată.

fost parte la prima instanță ca să aibă dreptul de apel, și b) pentru că o procedură grațioasă, cum era în specie (fiind vorba de un jurnal de cameră de consiliu, art. 104 Pr. civ.), nu poate fi, prin ivirea unui contradictor, transformată în a doua instanță într'un contencios. Dacă, în adevăr, Bildner ar fi cerut și el judecătorului eliberarea recipisei, și acesta printr'aceleș jurnal ar fi admis cererea lui Goldstein și ar fi respins pe a sa, atunci, și numai atunci Bildner ar fi fost în drept să apeleze jurnalul. În specia ce ne interesează, Bildner, căruia jurnalul nu era opozabil, fiind-că nu fusese parte la darea lui, dar care era lezat prin executarea jurnalului, nu putea de cât să ceară anularea lui pe cale principală. (Garsonnet, *Traité de procédure*, a 2-a ediție, vol. 8, pag. 255 și 256).

L....

CURTEA DE APEL DIN BUCUREȘTI, Secția I

Audiența de la 30 Octombrie 1904

Președenția D-lui S. C. POPESCU, Prim-Președinte

Manole Matache și soția sa Tudora, adopție

Deciziunea de adopție 15

Copii naturali. — Adopțiunea lor de către părinți. — Neadmisibilitate.

Copiii naturali nu pot fi adoptați de părinții lor.

Astăzi fiind la ordinea zilei judecarea apelului făcut de Manole Matache Petre și Tudora Manole Matache Petre zisă și Maria, prin petiția înreg la No. 11132 din 1904, de a se confirma sentința No. 476 din 1904, a Tribunalului Ilfov secția IV, prin care s'a încuviințat adopția ce numiții fac în persoana minorei lor copilă naturală Elisabeta Maria Vasilescu, la strigările făcute, conform legii, s'a prezentat ambii apelanți;

S'a constatat că apelul este făcut în termen și s'a dat cetire sentinței apelate și celor-lalte acte din dosar;

Apelantul Manole Matache Petre a declarat că stăruie în adopția copilei Elisabeta Maria Vasilescu, și cere a se confirma sentința tribunalului prin care s'a încuviințat adopția;

Apelanta Tudora Matache Petre zisă și Maria a declarat că dânsa consimte la adopția ce o face soțul său în persoana copilei ei minore Elisabeta Maria Vasilescu;

D-l Procuror N. I. Zămbrescu, cere a se confirma în parte adopția.

Curtea,

Asupra cererii făcută de Manole Matache Petre și Tudora Manole Matache Petre zisă și Maria, de a se confirma sentința cu No. 476 din 1904, a Trib. Ilfov secția IV, prin care s'a încuviințat adopția făcută de numiții în persoana minorei lor copilă naturală Elisabeta Maria Vasilescu;

Retrăgându-se în camera de consiliu și verificând actele produse de părți la prima instanță, a găsit că toate formalitățile cerute de lege sunt îndeplinite, dar că femeia Tudora Manole Matache Petre și adoptă propria sa sifcă naturală; reintrând în ședință publică, în prezența părților și a d-lui Procuror, a pronunțat următoarea decizie:

În numele legii, reformează sentința cu No. 476 din 1904, a tribunalului Ilfov secția IV;

Nu încuviințează, etc.

(ss) Sc. Popescu, Sp. Stătescu, G. Flășlen.

Grefier (s) N. Brătianu

Opiniune

Sunt de părere a se încuviința adopția.

(s) V. Pretorian.

Observație. — Precum vedem, majoritatea Curței din București, prin decizia nemotivată (1) ce publicăm astăzi, pune în principiu că copiii naturali nu pot fi adoptați de către părinții lor, soluție pe care Codul italian o admite în termeni expresi. «*I figli nati fuori di matrimonio non possono essere adottati dai loro genitori*», dice art. 205 din acest Cod. Această soluție se explică până la un punct oare-care într'o legislație, precum este cea italiană, în care se admite legitimarea prin decret, *per decreto reale* (art. 198), ceea ce se vede admis și în Codul austriac (art. 162 și 753), unde iarăși adopțiunea copiilor naturali este oprită, printr'un decret împărătesc din 1816. (Veți înfră nota 2).

În Codul Caragea, din contra, singurul mijloc pentru părinți de a introduce pe copilul firesc în familia lor era numai adopțiunea (2). «*Făcem fii de suflet și drept adevărați și pe copii noștrii ce nu sunt din cununie, când nu avem firești și după lege*», dice art. 5, partea IV, capit. 5 din acest Cod.

În Codul francez, chestiunea este atât de controversată și de discutată, în cât marele jurisconsult Merlin și-a schimbat de mai multe ori părerea în această privință; însă atât jurisprudența cât și o mare parte din doctrină admit astăzi adopțiunea copiilor naturali, chiar a acelor incestuoși și adulterini (3). Tribunalul și Curtea din București au admis această soluție, prin aplicarea Codului francez (4).

La noi, după cât știm, adopțiunea copiilor naturali n'a fost până acum în mod serios contestată. În adevăr, mai întâi, nici-o lege nu oprește

(1) Și în Franța, unele decizii date în privința adopțiunii copiilor naturali, sunt nemotivate. Unele însă sunt motivate. Vezi, între altele, o decizie foarte bine motivată a Curței din Angers, în Sirey, 68. 2. 44, care nu admite adopțiunea copiilor naturali. Această decizie a fost însă casată. Vezi Sirey, 68. 1. 338.

(2) Cpr. C. București, *Dreptul* din 1881, No. 15; Trib. Ilfov (sentință pronunțată sub Codul Caragea), *Gazeta tribunalelor* din 24 Decembrie 1864, No. 1, p. 4.—Codul Calimach nu prevede expres adopțiunea copiilor firești, dar se înțelege că asemenea înfiere era permisă prin simplul fapt că nu era oprită. Cpr. art. 1749 C. german. Adopțiunea copiilor naturali este însă oprită în Codul austriac (*Hof-decret* din 18 Ianuar 1816) și în alte legislațiuni străine. Aceeași soluție este admisă și de Justinian, care a abrogat principiile contrare consacrate prin legile anterioare. (Vezi L. 7, Cod, *De nat. lib.* 5. 27; Nov. 74, capit. 3 și Nov. 89, capit. 7).

(3) Vezi numeroasele autorități citate în Baudry et Chénaux, *Des personnes*, t. IV, 35, 36, p. 27 urm. (Paris, 1905); Pand. fr., *Adoption*, 224 urm. Répert. Sirey, *eod. v-o*, 43 urm. Vezi în sensul validității acestei adopțiuni, T. Hac, III, 118; Planiol, I, 2977 (ed. a 2-a); Thiry, I, 433; Arntz, I, 633; Laurent, IV, 205 urm.; Mourlon, I, 997, nota 2.—*Contră*: Demolombe, VI, 50 urm.; Marcadé, II, 98 urm.; Magnin, *Tr. des minorités*, I, 262 (ed. din 1842); Benech, *De l'illégalité de l'adoption des enfants naturels* (ed. a 2-a, Paris, 1845), etc.

(4) Vezi *Dreptul* din 1886, No. 56 și din 1888, No. 15. Vezi și observațiile foarte judicioase ale amicului nostru, N. Basilescu, publicate în *Revue générale de droit et des sciences politiques*, t. I (singurul apărut), p. 121 urm. Vezi și *Tratatul nostru în limba franceză*, p. 168, nota 1.

adoptarea copiilor naturali, și este știut că incapacitățile, pentru a putea avea loc, trebuie să fie anume prevădute de lege. Imprejurarea că legiuitorul s'ar fi gândit numai la cazul când adoptătorul, neavând copii, ar înfia un copil străin, ceea ce ar rezulta din art. 311 — 314, nu este încă suficientă pentru a opri adopțiunea copiilor firești.

Apoi, în Codul fr., art. 908 statornicind o incapacitate naturală pentru copiii naturali de a putea primi de la părinții lor peste ceea-ce legea le dă prin moștenire ab intestat, s'ar putea dice că acest text se opune, până la un punct oare-care, la adopțiunea copiilor firești; căci prin violarea și fraudă legei s'ar conferi copiilor naturali, față cu adoptător, aceleași drepturi pe care le are un copil legitim. Aceasta este chiar argumentul de căpetenie a lui Demolombe, combătut însă foarte bine de Laurent și de Curtea de casație din Franța (5).

Este adevărat că copilul nu are interes de a fi adoptat de muma sa, pentru-că prin faptul recunoașterii, copilul natural intră în familia mamei și o moștenește nu numai pe dînsa, dar încă și pe rudele ei (art. 652, 677, 678); pe când, prin adopțiune, copilul natural dobândește dreptul de moștenire numai asupra mamei sale (art. 315).

Din lipsa de interes a copilului, nu se poate însă trage argument pentru tăgăduirea dreptului părintelui de a putea adopta pe copilul său.

Copilul natural trebuie deci să poată fi adoptat (6), mai cu seamă într'o legislație în care efectele recunoașterii nu sunt arătate de lege, și în care nici nu se știe dacă există recunoașterea, căci cei mai mulți o tăgăduesc (7).

Și ceea-ce este și mai trist este că decizia Curței din București, care tăgăduiește lumina dilei, va rămâne în picioare, pentru-că decisiile care, în asemenea împrejurări, admit sau nu admit adopțiunea, nu sunt supuse censurei Curței de casație. Cel puțin, în acest sens s'a pronunțat Curtea de casație din Franța (8).

Ce nedreptate strigătoare! O decizie care calcă

(5) Veđi Demolombe, IV, 52, p. 48. — *Contră*: Laurent, IV, 207; Cas. fr. D. P. 68. 1. 249; Sirey, 68. 1. 338.

(6) Veđi în acest sens, Trib. Ilfov, *Dreptul* din 1879, No. 43. *Idem*, Al. Degré, *Dreptul* din 1873, No. 69.

(7) Veđi, de exemplu, trib. Ilfov, sentință publicată atât în *Curierul Judiciar* din 1903, No. 45, cât și în *Dreptul* din acelaș an, No. 47, în care tribunalul tăgăduiește existența recunoașterii de bună voe atât din partea tatălui cât și din partea mamei. Această sentință a fost aspru și așa cum merită criticată de noi în ambele ziare.

(8) Veđi Répert. Dalloz, V^o *Adoption*, 126 și Pand. fr., *col* V^o: 228, în *fine*. Veđi și Baudry et Chénaux, *op. cit.*, IV, 60, p. 60.

toate principiile de drept să rămână în picioare, numai din cauza neghiobiei legiuitorului!

Copilul natural să nu poată fi nici recunoscut (9) nici adoptat de părinții săi, ci numai legitimat.

Dar dacă mama e moartă, sau dacă legitimairea din alte împrejurări nu poate să aibă loc, ori dacă, ca în speța judecată de Curtea din București, soții cari s'au căsătorit au uitat de a legitima pe copilul lor (10), ce devine acest copil?... *Advienne que pourra*, legea nu vrea să audă de el. Poate să moară de foame, poate să devină un pușcăriaș sau o prostituată... Nu-î pasă Societății!

Guvernul conservator a înscris în fruntea programului său revisuirea Codului civil. Să pășească cu încredere și cu o oră mai înainte la această însemnată reformă, dacă voește să dobândească un titlu neperitor la recunoștința țării.

Să ocrotim familia legitimă, da; însă să nu lăsăm prada miseriei și a prostituției o clasă de oameni cari ar putea să devină folositori Societății, în loc de a fi un pericol pentru ea.

Să dispară odată pentru tot-de'auna o legislație barbară și inumană, care constituie o crimă de lèse-umanitate, și pe care unii judecători o fac câte odată și mai inumană printr'o interpretare bolnăvicioasă!

D. Alexandresco

INFORMAȚIUNI

Anunțăm cu plăcere că într'un apropiat număr vom începe publicarea unui interesant studiu de Drept penal intitulat: «Există o știință penitenciară», datorit penei d-lui Iulian Theodorescu, judecător de ședință la Trib. Ilfov și membru în Comitetul de redacție al ziarului nostru.

În acelaș timp, facem cunoscut că zilele acestea d-l Iulian Theodorescu a fost recomandat în unanimitate de Senatul Universitar din Iași pentru catedra de Drept penal, Procedura penală și Procedura civilă, vacantă la acea Universitate.

Felicităm Senatul Universitar pentru alegerea bine meritată ce a făcut în persoana distinsului nostru colaborator, și nu ne îndoim că și acel din București va fi de acord cu acel din Iași asupra recomandării ce va face.

— x —

Sîmbătă 5 Martie, orele 5 1/2 p. m., va avea loc la Sediul Societății «Agrara», calea Victoriei 77, conferința d-lui avocat Dimitrie N. Comșa, asupra proiectului d'a se cumpăra de Stat moșii de la particulari spre a se vinde în loturi la săteni. Conferința e publică.

(9) Adopțiunea copilului natural presupune că el a fost recunoscut; căci, în lipsa unei asemenea recunoașteri, nimic nu se opune la adoptarea lui, de vreme ce nu se știe a cui este. Poate că Curtea n'a admis în specie adopțiunea tocmai din cauză că nu admite posibilitatea recunoașterii, care exista în cazul de față; nu putem ști, căci decizia ei este nemotivată în drept.

(10) Veđi în această din urmă privință, Baudry et Chénaux, *op. cit.*, IV, p. 40, nota 2, și lucrările pregătitoare arătate acole.